

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ενότητα 7: Η μάθηση στην προσχολική ηλικία: μορφές
αποτελεσματική διδασκαλία

Διδάσκων: Μανωλίτσης Γεώργιος
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα **Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα** (*Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece*)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αποτελεσματική διδασκαλία: Μορφές

Χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής διδασκαλίας (σύμφωνα με τον Borich, 1992 παρ. σε Elliot et al., 2008)

- Σαφήνεια του μαθήματος:
 - Ακρίβεια στόχων, ύλης, οδηγιών.
 - Χρήση κατανοητού λόγου
- Ποικιλία μεθόδων διδασκαλίας (άμεσης και έμμεσης διδασκαλίας)
 - Χρήση ποικίλων μέσων & υλικών
 - Ενναλλαγές των διδακτικών τεχνικών και συχνή χρήση των ερωτήσεων
- Εστίαση στην σχολική εργασία & ενεργός εμπλοκή των μαθητών
 - Οι μαθητές να αφιερώνουν τον περισσότερο χρόνο τους στις εργασίες και όχι στην επεξήγηση δευτερευόντων λεπτομερειών (π.χ. Οδηγίες κλπ.)
 - Οι μαθητές εμπλέκονται σε ενδιαφέρουσες εργασίες
- Ρυθμός επιτυχίας στις εργασίες των μαθητών
 - Όσο μεγαλύτερη είναι η συχνότητα με την οποία επιτυγχάνουν οι μαθητές στις εργασίες τους τόσο περισσότερο θα παρωθούνται θετικά προς τη μάθηση.
- Έπαινος
 - Περιέχει μια συναισθηματική δέσμευση του Δ απέναντι στο μαθητή – δεν είναι ανατροφοδότηση.
 - Πρέπει να είναι συχνός, συνεπής, συγκεκριμένος και καθοριζόμενος από την επιτυχία του μαθητή
- Αναστοχασμός του εκπαιδευτικού
 - Ο Δ αναρωτιέται αν η διδασκαλία του αξίζει τον κόπο (πέρα από την επίδοση των μαθητών)

Άμεση διδασκαλία

- Στην άμεση διδασκαλία οι πληροφορίες, οι δεξιότητες, η επεξήγηση των εννοιών, αρχών και οδηγιών παρουσιάζονται άμεσα.
- Ο Δ αναλαμβάνει την ευθύνη για την πορεία της μάθησης και θέτει σαφείς στόχους για τη μάθηση και την αξιολόγησή της.
- Η άμεση διδασκαλία φαίνεται να είναι καταλληλότερη από άλλες μορφές ιδιαίτερα για τη μάθηση σαφώς καθορισμένων πληροφοριών από ένα μεγάλο σύνολο μαθητών.
- Συνδέεται περισσότερο με τη δηλωτική γνώση (γνωρίζω τι) παρά με την διαδικαστική γνώση (γνωρίζω πώς).

Βήματα άμεσης διδασκαλίας:

1. Προετοιμασία και παρουσίαση των διδακτικών στόχων
2. Ανασκόπηση των προγενέστερων γνώσεων (επανάληψη χρήσιμων γνώσεων για να γίνει κατανοητό το τρέχον μάθημα).
3. Παρουσίαση της νέας ύλης (πληροφορίες με χρήση παραδειγμάτων, μίμηση προτύπου)
4. Έλεγχος εκμάθησης – καθοδηγούμενη μάθηση (ο Δ ελέγχει με ερωτήσεις το επίπεδο μάθησης και παρέχει συνεχή ανατροφοδότηση)
5. Ευκαιρίες για ανεξάρτητη μάθηση (ο Δ δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές όταν είναι «έτοιμοι» - κάνουν λίγα λάθη- να κάνουν σχετικές με το μάθημα εργασίες μόνοι τους)
6. Αξιολόγηση της επίδοσης από την ανεξάρτητη μάθηση – Παροχή ανατροφοδότησης.

Έμμεση διδασκαλία

- Η έμμεση διδασκαλία στηρίζεται στις αρχές της διερευνητικής μάθησης.
- Η μορφή αυτή είναι λιγότερο δομημένη από την άμεση, με περισσότερη ευελιξία ως προς την επισημότητα με την οποία ακολουθείται το αναλυτικό πρόγραμμα.
- Ο Δ οργανώνει τις συνθήκες της τάξης και του προγράμματος, ώστε να μπορούν οι μαθητές να σκεπτόνται λύσεις σε προβλήματα και να οδηγούνται σε ενεργό αναζήτηση πληροφοριών για την ανακάλυψη αρχών και κατανόηση εννοιών.
- Ενεργός μάθηση έναντι παθητικής μάθησης
- Ο Δ παρουσιάζει οργανωμένα τα κύρια σημεία που θα οδηγήσουν τους μαθητές στην ανακάλυψη των πληροφοριών για την κατάκτηση της γνώσης.
- Χρησιμοποιείται συχνά η τεχνική των ερωτήσεων για να καθοδηγήσουν την διεργασία της ανακάλυψης.
- Οι μαθητές ενθαρρύνονται να αντλούν παραδείγματα από προσωπικά βιώματα και να συνδέουν τη νέα γνώση με την προϋπάρχουσα.
- Ο Δ παρέχει στους μαθητές νύξεις και ενδείξεις ώστε να επισημάνουν ή να προλάβουν πιθανές άστοχες λύσεις και απαντήσεις.
- Χρηση της συζήτησης για να ενθαρρυνθεί η κριτική σκέψη.
- Το σπειροειδές πρόγραμμα και η ανακαλυπτική μάθηση του Bruner είναι ενδεικτικό παράδειγμα έμμεσης διδασκαλίας

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης